

Szczegółowy program szkoleń dla osób ubiegających się o uprawnienia IOR typu R i S

Program realizowany zgodnie z załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 14 października 2021 r.

Lp.	Zakres tematyczny	Liczba godzin lekcyjnych	
		R	S
1	Podstawowe pojęcia fizyki jądrowej: <ul style="list-style-type: none"> • zjawisko promieniotwórczości; • budowa atomu; • prawo rozpadu promieniotwórczego; • rodzaje promieniowania; • właściwości promieniowania. 	1	1
2	Promieniowanie rentgenowskie: <ul style="list-style-type: none"> • powstawanie; • właściwości; • oddziaływanie z materią. 	1,5	1
3	Detekcja promieniowania jonizującego: <ul style="list-style-type: none"> • detektory promieniowania; • dozymetry; • metodyka wykonywania pomiarów w ochronie radiologicznej 	2	1
4	Budowa i działanie aparatu rentgenowskiego: <ul style="list-style-type: none"> • elementy zestawu rentgenowskiego; • budowa lampy rentgenowskiej; • kolimacja wiązki; • filtracja własna i dodatkowa; • kratka przeciwrozproszeniowa; • rejestracja dawki; • rodzaje generatorów wysokiego napięcia; • wybór parametrów ekspozycji; • powstawanie obrazu rentgenowskiego; • rejestracja obrazu rentgenowskiego; • rodzaje aparatów rentgenowskich. 	2	1
5	Pojęcia stosowane w ochronie radiologicznej: <ul style="list-style-type: none"> • rodzaje dawek promieniowania; • dawki graniczne i ograniczniki dawki. 	0,5	0,5
6	Narażenie populacji na promieniowanie jonizujące: <ul style="list-style-type: none"> • źródła promieniowania naturalnego i sztucznego; • ekspozycja zewnętrzna i wewnętrzna; • roczna dawka skuteczna promieniowania jonizującego otrzymywana przez statystycznego mieszkańca Rzeczypospolitej Polskiej od naturalnych i sztucznych źródeł promieniowania jonizującego. 	0,5	0,5

7	<p>Działanie promieniowania jonizującego na materię żywą w tym na organizm człowieka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • efekty działania na poziomie molekularnym; • efekty działania na poziomie komórkowym; • efekty działania na poziomie organizmu; • względna skuteczność biologiczna różnych rodzajów promieniowania; • następstwa deterministyczne; • następstwa stochastyczne; • następstwa dziedziczne; • ryzyko radiacyjne 	4	2
8	<p>Zasady ochrony radiologicznej pracowników:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podział lokalizacji miejsc pracy; • kategorie pracowników; • zasady bezpiecznej pracy z promieniowaniem jonizującym; • szkolenia; • optymalizacja ochrony radiologicznej; • nadzór medyczny; • ochrona kobiet w ciąży. 	2	1
9	<p>Kontrola środowiska pracy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wybór sposobu kontroli środowiska pracy; • wybór miejsca do oceny narażenia pracowników; • interpretacja wyników pomiarów. 	1	0,5
10	<p>Kontrola dawek indywidualnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasady kontroli dawek; • metody kontroli dawek; • dokumentacja narażenia; • obserwowane poziomy narażenia zawodowego. 	1	0,5
11	<p>Metody obliczania dawek i wymaganych grubości osłon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • metody obliczania dawek; • rodzaje osłon stałych; • metody obliczania wymaganej grubości osłon stałych. 	2	1
12	<p>Medyczne zastosowania urządzeń rentgenowskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rentgenodiagnostyka; • radiologia zabiegowa; • radioterapia. 	1	1
13	<p>Ekspozycja medyczna i narażenie pacjentów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dawki otrzymywane przy różnych rodzajach badań i terapii; • czynniki wpływające na dawkę otrzymywaną przez pacjenta; • ochrona radiologiczna pacjenta; • ochrona kobiet w ciąży, dzieci i młodzieży; • odpowiedzialność personelu medycznego. 	2	1

14	<p>Warunki bezpiecznego stosowania promieniowania jonizującego dotyczące wszystkich rodzajów ekspozycji medycznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zasady ograniczania dawek dla pacjentów: <ul style="list-style-type: none"> a) skierowanie na badanie lub zabieg, b) poziomy referencyjne, c) zalecane parametry techniczne badań rentgenowskich, d) medyczne procedury radiologiczne; • kwalifikacje personelu wykonującego badania: <ul style="list-style-type: none"> a) uprawnienia zawodowe, b) szkolenia z zakresu ochrony radiologicznej pacjentów; • badania przesiewowe i eksperymenty medyczne; • ekspozycje medyczne dzieci, kobiet w ciąży i kobiet karmiących; • zapobieganie i postępowanie w sytuacjach awaryjnych. 	2	1
15	<p>Wymagania dla pracowni rentgenowskiej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymagania i wyposażenie pomieszczeń; • urządzenia ostrzegawcze; • sprzęt ochronny; • ciemnia rentgenowska; • dokumentacja pracowni. 	1	0,5
16	<p>Wymagania dla aparatu rentgenowskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymagania instalacyjne; • wymagania konstrukcyjne dla aparatów rentgenowskich: <ul style="list-style-type: none"> a) ogólnodiagnostycznych, b) mammograficznych, c) stomatologicznych, d) do radiologii zabiegowej; • wymagania konstrukcyjne dla tomografów komputerowych; • sprzęt ochronny; • testy odbiorcze i eksploatacyjne. 	1	0,5
17	<p>Testy kontroli fizycznych parametrów aparatury rentgenowskiej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • testy jako element systemu zarządzania jakością; • rodzaje testów; • wykaz i częstotliwość testowanych wielkości; • uprawnienia do wykonywania testów. 	1	1
18	<p>Program zapewnienia jakości w rentgenodiagnostyce, radiologii zabiegowej, radioterapii i medycynie nuklearnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rola kierownictwa jednostki; • dokumentacja programu zapewnienia jakości; • wymagania dotyczące programu zapewnienia jakości; • wewnętrzny i zewnętrzny audyt kliniczny; • korzyści z wdrożenia programu zapewnienia jakości. 	1	1

19	<p>Organizacja ochrony radiologicznej w Rzeczypospolitej Polskiej i sprawowanie nadzoru:</p> <ul style="list-style-type: none"> • historia ochrony radiologicznej; • jednostki zajmujące się ochroną radiologiczną: <ul style="list-style-type: none"> a) Państwowa Agencja Atomistyki; b) Państwowa Inspekcja Sanitarna; c) Krajowe Centrum Ochrony Radiologicznej w Ochronie Zdrowia, d) komisje do spraw procedur i audytów klinicznych zewnętrznych; e) konsultanci wojewódzcy i konsultant krajowy w dziedzinie radiologii i diagnostyki obrazowej; • zezwolenia na wykonywanie działalności związanej z narażeniem polegającej na: uruchamianiu lub stosowaniu aparatów rentgenowskich w medycznej pracowni rentgenowskiej oraz uruchamianiu takiej pracowni, uruchamianiu lub stosowaniu aparatów rentgenowskich do celów rentgenodiagnostyki, radiologii zabiegowej, radioterapii powierzchniowej lub radioterapii schorzeń nienowotworowych poza medyczną pracownią rentgenowską; • zgody na prowadzenie działalności związanej z narażeniem na promieniowanie jonizujące w celach medycznych. 	1	1
20	<p>Dyrektywy europejskie i ich wdrożenie do prawodawstwa krajowego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rola organizacji międzynarodowych; • system prawny Unii Europejskiej; • dyrektywa Rady 2013/59/Euratom; • dyrektywa Rady 97/43/EURATOM²); • zalecenia komisji międzynarodowych (International Atomic Energy Agency, International Commission on Radiological Protection). 	0,5	0,5
21	<p>Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 623, z późn. zm.) i akty wykonawcze do ustawy.</p>	2	1
22	<p>Inspektor ochrony radiologicznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymagania dotyczące uzyskania uprawnień; • szkolenie i egzamin; • obowiązki i uprawnienia inspektora. 	1	1
23	<p>Zajęcia seminaryjne.</p>	1	1,5
RAZEM:		32	21